

ia77

JazzFlits

5 mei 2008,
6de jaargang, nummer 97

NIEUWSSELECTIE DUITSE BEURS JAZZAHEAD! TREKT BIJNA VIJFDUIZEND BEZOEKERS

Bezoekers van Jazzahead! 2008. (Foto: pr Jazzahead!)

De Duitse beurs Jazzahead! heeft van 17 tot en met 20 april 4.865 bezoekers uit zo'n veertig landen gehad. Dat waren er deze derde editie zo'n achthonderd meer dan vorig jaar. De bezoekers, in meerderheid werkzaam in de jazz, kregen in Bremen een programma voorgeschoteld met diverse concerten (onder anderen van Dirk Balthaus, Susanne Alt en Talking Cows), een conferentie, symposia en een tentoonstelling. Ook vond de tweede German Jazz Meeting, een showcase van Duitse jazzformaties, er plaats.

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD TEGEN EXTRA GEMEENTELIJKE SUBSIDIE BIMHUIS

De Amsterdamse Kunstraad adviseert om de gemeentelijke subsidie aan het Bimhuis de komende vier jaar niet met de gevraagde 100.000 euro te verhogen. Dat staat in het rapport 'Adviezen ter voorbereiding van het Amsterdamse Kunstenplan 2009 tot en met 2012', dat 18 april werd aangeboden aan de Amsterdamse wethouder van Kunst en Cultuur, mevrouw C. Gehrels. De Stichting Brokken mag van de Raad voortaan 20.000 euro ontvangen.
[...vervolg op pagina 16](#)

JazzFlits nummer 97

IN DIT NUMMER

Nieuws	pg 1
Boekbespreking	pg 5
- Lennie Tristano; his Life in Music (Jan J. Mulder)	
Platenrecensies	pg 6
- Benny Carter, Wollny/Kruse/Schaefer, Louis Smith, James Carter, Bruford/Borstlap, Bjornstad/Rypdal, Michael Moore, De Bende van Drie, Billie Holiday, Christopher Stiefel, René Pretschner (dvd) e.a.	
Concertverslagen	pg 12
- Eliane Elias, Dave Douglas, 4Beat6, Gerard Kleijn en Daisy Oosterhuis & Rob Agerbeek.	
En verder	
- Straightahead(?) (Jaap Lüdeke)	pg 4
- I.M. Humphrey Lyttelton (G. Bielderman)	pg 11
- Jazz in schoolverband (Lex Lammen)	pg 14
- Overzicht festivals	pg 15

JIMMY GIUFFRE OVERLEDEN

Na een lang ziekbed is saxofonist Jimmy Giuffre op 24 april overleden. De saxofonist/klarinetist zou 26 april 87 jaar zijn geworden. Giuffre was een centrale figuur in de West Coast-scene.

Jimmy Giuffre, wiens sound regelmatig werd vergeleken met die van Lester Young, verwierf bekendheid als arrangeur voor het orkest van Woody Herman. Voor diens tweede 'Herd' schreef hij in 1947 het bekende 'Four Brothers' (oorspronkelijk uitgevoerd door Stan Getz, Serge Chaloff, Herbie Steward en Zoot Sims). Medio jaren vijftig vormde Giuffre zijn eerste eigen trio met Jim Hall op gitaar en Ralph Pena op bas. Toen de bassist van het trio opstapte, verving hij hem door trombonist Bob Brookmeyer. Met de muziek van zijn trio uit 1961 (met Paul Bley (p) en Steve Swallow (b)), was hij zijn tijd zo ver vooruit dat deze pas na de opheffing de nodige waardering kreeg. Giuffre speelde ook bij Buddy Rich en in formaties van Shorty Rogers.

In JazzFlits nr 98 staat een uitgebreid In Memoriam.

Kijk en luister naar het Jimmy Giuffre Trio; klik hier:
<http://www.youtube.com/watch?v=Q5B9f5GEZYA>

PURWANTO/VAN HELSDINGEN DERDE IN INTERNAT. SONGWRITING COMPETITION

Luluk Purwanto en René van Helsdingen hebben medio april met hun song 'Stay With You' de derde prijs in de categorie jazz van de International Songwriting Competition 2007 gewonnen. Ze kregen onder meer een bedrag van 1.000 dollar.
[...vervolg op pagina 16](#)

INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR JAZZ EDUCATION STAAKT ALLE ACTIVITEITEN

De International Association for Jazz Education (IAJE) is failliet. De organisatie is ten onder gegaan aan slecht (financieel) management en tegenvallende inkomsten uit de jaarlijkse conferenties en donaties, aldus een verklaring van 18 april op de IAJE-website. Jazzjournalist Paul de Barros verwacht dat er spoedig een soortgelijke nieuwe organisatie komt.
[...vervolg op pagina 16](#)

JAZZFLITS nummer 98 staat 19 mei op www.jazzflits.nl

5 mei 2008

NIEUWSflitsen

Jazzpublicist Fred Canté overleden

Jazzpublicist Fred Canté is 22 april aan een longtumor overleden. In de jaren zestig en zeventig was Canté een bekend gezicht in de Amsterdamse jazzscene. Hij was een grote liefhebber van de muziek van Sonny Rollins en Thelonious Monk. Begin jaren zeventig startte Canté de actie 'Rollins Come Back', waarmee hij de saxofonist wilde opwekken na een lange periode van stilte weer de podia te betreden. Hij plaatste onder meer een oproep in het blad Jazzwereld en liet stickers maken. Zijn adoratie voor Thelonious Monk vond zijn weerslag in de discografie 'Monk on Records' (1981), die hij samen met Leen Bijl maakte. Met deze discografie verwierf hij wereldwijd bekendheid. Fred Canté is 67 jaar geworden.

Geri Allen krijgt Guggenheim Fellowship

Pianiste/componiste Geri Allen heeft 2 april een Guggenheim Fellowship 2008 gekregen voor 'music composition'. Ze krijgt een beurs om een nieuw stuk te schrijven. Op de website van het Amerikaanse blad JazzTimes zegt ze daarover: "My composition 'Refractions' will celebrate the humanity and embrace the continuity of innovation in jazz, as personified by three of the revolutionary pianists/composers: Herbie Hancock, McCoy Tyner and Cecil Taylor. Jazz is a music of continuity and a direct outgrowth of the spirit of a people who rose, thrived and innovated in spite of impossible odds. My new music will speak to freedom." Ook Rufus Reid en Miquel Zenón vielen in de prijzen en ontvangen eveneens een beurs om een stuk te schrijven. Een Fellowship wordt jaarlijks gegeven aan zo'n tweehonderd personen die zich hebben onderscheiden in de wetenschap en de kunsten en van wie in de toekomst nog meer wordt verwacht. De onderscheiding bestaat sinds 1925 en biedt de ontvangers de mogelijkheid om een bijzonder project uit te voeren.

Jos Knaepen exposeert in American Jazz Museum

De Vlaamse fotograaf Jos Knaepen is uitgenodigd om werk in te sturen voor de expositie 'Jazz in Black & White', zo meldt de website jazzinbelgium.com. Tijdens deze tentoonstelling in het American Jazz Museum in Kansas City zal werk te zien zijn van diverse jazzfotografen van naam. 'Jazz in Black & White' loopt van 2 mei tot 20 juli.

Tienduizend versies 'Summertime' verzameld

De Summertime Connection, een internationale groep verzamelaars van plaatopnames van Gershwins 'Summertime', heeft de tienduizendste versie van het stuk aan de collectie toegevoegd. Verzamelaar Wilfred Klaver uit Dirks-horn kreeg deze begin februari in handen. Inmiddels staat de teller al weer op bijna 10.300.

Anders Bergcrantz Zweeds jazzmusicus van het jaar

Trompettist Anders Bergcrantz is 5 april tijdens de Swedish Jazz Celebration tot Zweeds jazzmusicus van het jaar gekozen. Ook zijn laatste cd 'About Time' viel in de prijzen. De plaat kreeg de onderscheiding 'album van het jaar'. Het was de tweede keer dat een plaat van Bergcrantz tot album van het jaar werd gekozen.

PLATEN

WYNTON MARSALIS MAAKT LIVE-ALBUM MET COUNTRYSTER WILLIE NELSON

Begin juli verschijnt bij Blue Note een live-album van Wynton Marsalis met countryster Willie Nelson. 'Two Men with the Blues' werd vorig jaar januari opgenomen tijdens concerten in het Lincoln Center in New York.

De cd bevat bekende stukken als 'Georgia on my Mind', 'Night Life', 'Caldonia', 'Stardust', 'Rainy Day Blues' en 'Basin Street Blues'. Aan de zijde van Marsalis stonden pianist Dan Nimmer, bassist Carlos Henriquez, drummer Ali Jackson en saxofonist Walter Blanding. Willie Nelson bracht onder anderen mondharmonicaspeler Mickey Raphael mee. "We're like the big city meets the country. Mickey is the sound of a train... and we're like the car horns", aldus Marsalis 11 april in een bericht van de Associated Press. Van het gezamenlijk optreden komt in de herfst ook een dvd uit.

Zie Marsalis en Nelson repeteren; klik hieronder op:

<http://www.wyntonmarsalis.org/discography/jazz/two-men-with-the-blues/>

PODIA

Toots Thielemans tijdens de Wereld Jazz Dagen 2007 in de Grote Kerk van Dordrecht (foto: Fokko van der Straaten)

DORDTSE 'WERELD JAZZ DAGEN' BREIDT UIT MET EEN TWEDE PODIUM

De Wereld Jazz Dagen in Dordrecht krijgen een tweede podium. De Jazz Dagen worden dit jaar voor de vijfde keer georganiseerd en vinden van 29 tot en met 31 augustus plaats.

De organisatie had graag een drijvend podium in de Wolwevershaven willen hebben, maar dat blijft vooralsnog toekomstmuziek. De uitbreiding wordt dit jaar nog op de vaste wal gerealiseerd. Waar het podium precies komt, houdt de organisatie nog even geheim. Datzelfde geldt voor de programmering, waarvoor ook dit jaar Juan Martinez verantwoordelijk is. Met die programmering hoopt hij een jonger publiek te trekken dan bij eerdere edities. Wat in ieder geval bij het oude blijft zijn het podium in de openlucht van het historische Grotekerksplein en het concert in de Grote Kerk van Dordrecht.

<http://www.wereldjazzdagen.nl>

PRIJZEN

WINNAAR DUTCH JAZZ COMPETITION VOORTAAN OOK NAAR EUROPESE VERSIE

De winnaar van de Dutch Jazz Competition wordt voortaan automatisch geplaatst voor de voorronden van de European Jazz Competition. Beide competities vinden eens in de twee jaar plaats.

De Dutch Jazz Competition wordt in even jaren georganiseerd en de European Jazz Competition in oneven jaren. Tijdens deze wedstrijden kunnen talentvolle musici zich in de kijker spelen. De voorronden voor de komende Dutch Jazz Competition vinden op 16 mei in Amersfoort plaats en op 6 juni in theater Lantaren/Venster in Rotterdam. De finale van de eerstkomende Dutch Jazz Competition is 12 juli tijdens het North Sea Jazz Festival.

JONGE DRUMMER WINT HOLLAND CASINO TALENT JAZZ & POP AWARD

Drummer Srdjan Ivanovic heeft 19 april in Utrecht de derde Holland Casino Talent Jazz & Pop Award en 3.000 euro gewonnen. Aan de wedstrijd namen studenten jazz en pop van het Utrechts Conservatorium deel.

De winnaar, leerling van Joost Kesselaar, was volgens de jury de meest oorspronkelijke van de drie finalisten. Pianist Daan van den Hurk, student van Bert van den Brink, werd tweede (2.000 euro) en gitarist Jan Schröder won de derde prijs (1.000 euro). Het prijzengeld moet worden besteed aan verdere muzikale ontwikkeling en wordt beschikbaar gesteld door Holland Casino Utrecht. De wedstrijd werd gejureerd door Corrie van Binsbergen, Mark Haanstra en Sanna van Vliet.

OVERIG

'LEVENSKUNST VRAAGT ZELFDE KUNDIGHEID ALS JAZZIMPROVISATIE'

Als levenskunstenaar heb je de zelfde kundigheid nodig als een jazzimprovisator. Dat stelt de filosoof Joep Dohmen in zijn essay 'Het leven als kunstwerk', dat hij speciaal voor de Maand van de filosofie (afgelopen april) schreef. Die kundigheid omvat onder meer op elkaar inspelen en rekening met elkaar houden.

Volgens Dohmen moet een levenskunstenaar de kunst van het samenleven verstaan. Daaraan ontbreekt het nogal eens bij de moderne mens: "platte zelfgerichtheid, grof gedrag, gemakzuchtig hedonisme, zelfverrijking en zinloos geweld beheersen het alledaagse leven". Dohmen pleit voor een nieuwe publieke moraal, waarin de grote levensvragen weer aan bod komen. Vragen als: 'Wie ben ik?', 'Hoe stem ik af op de ander?' en 'Wat is een goed leven?'. Leven is samenleven, zo meent hij. Jazzimprovisatoren spreiden alle kenmerken tentoon die een goed samenleven vereist, vindt Dohmen. Improviserende musici moeten niet alleen goed spelen, maar ook naar elkaar luisteren en elkaar de ruimte geven. Ze spelen stukken "die niet zijn voorgeprogrammeerd en die vooraf niet eens als zodanig bestaan".

NIEUWSflitsen

Finalisten Amersfoort Jazz Talent Award bekend

DeBenoît Martiny Band, Julia Oschewsky & Band en Renske Taminiau & Band hebben zich via twee voorronden geplaatst voor de finale van de Amersfoort Jazz Talent Award. Ze gaan daarin op 18 mei strijden om een prijs van 2.500 euro en een optreden op het Amersfoort Jazz Festival 2009. De Amersfoort Jazz Talent Award staat open voor bandleiders die niet ouder zijn dan 28 jaar en die in Nederland wonen. Eerder werd de Award gewonnen door contrabassist Ruben Samama en gitarist Jérôme Hol.

Naxos of America brengt Zweedse Parker op cd uit

Bij Naxos of America is een cd verschenen met een concertopname van Charlie Parker, gemaakt op 22 november 1950 in Malmö. Parker speelde die avond een set en zijn Zweedse navolger Arne Domnerus ook. Ze zijn niet samen te horen. Wel van de partij op beide sets was trompettist Rolf Ericson. De opname werd eerder op langspeelplaat uitgebracht. Bij dezelfde maatschappij is ook een Australisch optreden van Louis Armstrong op dvd verschenen. 'Live in Australia' werd in 1964 gefilmd. Armstrong wordt terzijde gestaan door onder anderen Trummy Young (tb), Billy Kyle (p), Arvell Shaw (b) en Danny Barcelona (d). Het optreden duurt bijna een uur.

Producent George Butler overleden

George Butler, medewerker van diverse grote platenmaatschappijen, is 9 april op 76-jarige leeftijd overleden. Butler kwam in 1972 bij Blue Note, waar hij de tanende belangstelling voor jazz trachtte te pareren door de muziek van jazzartiesten als Earl Klugh, Donald Byrd en Ronnie Laws met popelementen te larderen. Eind jaren zeventig stapte hij over naar Columbia, waar hij Miles Davis wist te verleiden om weer platen op te nemen. Ook werkte hij daar met Bob James, Billy Cobham en Grover Washington Jr. Butler haalde in de jaren tachtig Wynton Marsalis naar Columbia. Die maatschappij bood in die periode ook onderdak aan de zogenoemde Young Lions, jonge musici met veel techniek die teruggrepen op de hardbop. Onder Butlers hoede maakten Branford Marsalis, Terence Blanchard en Donald Harrison er platen.

Finalisten ToBe Big Band Battle 2008 bekend

De StageBand, The Residence BigBand, Groover Big Band, de Big Fun Band en The Windmill Big Band gaan 28 juni in de ToBe Big Band Battle 2008 strijden om de ToBe Big Band Award. Ze zijn gekozen door een jury onder leiding van Johan Plomp. De Battle vindt plaats op een podium nabij Zomerlust in Zwijndrecht.

STRAIGHTAHEAD(?)

Door Jaap Lüdeke

FOTOGRAAF JOS L. KNAEPEN JAZZACTIVIST

De Belgische fotograaf Jos L. Knaepen reist stad en land af om opnamen te maken op de diverse internationale jazz-festivals. Vrijwel maandelijks verschijnen zijn paginagrote prenten in DownBeat. In de mei-editie wordt er weer gepronkt met een geslaagde afbeelding van zangeres Lizz Wright. Maar Jos wilde meer. In samenwerking met Peter Anthonissen van de Hnita Jazz Club in Heist-op-den-Berg worden sinds 2006 solopianisten uitgenodigd voor optredens en registraties daar, die op cd zullen worden gezet. Komend najaar verschijnt de eerste compilatie-cd met de pianosolisten Ewout Pierreux, Jack van Poll, Erik Vermeulen, Marc Mathijs, Pascal Mohy en – het kon niet uitblijven – Jef Neve. Ook Nederlandse pianisten als Karel Boehlee, Ron van Rossum (woont in België), Mike del Ferro en Peter Beets komen nog aan bod.

Ondertussen kreeg Knaepen een eervolle uitnodiging deel te nemen aan 'Jazz in Black & White.' Dat is een tentoonstelling op initiatief van The American Jazz Museum in Kansas City (Mo). De ingestuurde foto's zijn van onder anderen Herman Leonard, Milt Hinton, Bill Claxton en Chuck Stewart. Dat Jos L. Knaepen zich daar met zijn materiaal onder die coryfeeën bevindt moet toch een reden zijn om zijn overal gewaardeerde werken eens op uitgebreide schaal in Nederland te exposeren?

AMINA FIGAROVA EN SPRING TIME!

De voorjaarstournee van pianiste/componiste en beheerder van haar sextet Amina Figarova, vertoont inmiddels overeenkomsten met die van vooraanstaande popsterren. Het feest begon al in april met optredens in de Kopenhaagse Jazz House, gevolgd door een 'one nighter' in de Berlijnse 'b-flat jazzclub'. Ongeveer een week lang waren er vervolgens dagelijks concerten aan de overkant van de grote vijver in Cleveland (Ohio), Ann Arbor (Mi), Saint Louis (Mo), New Orleans (Jazz and Heritage Jazz Festival). Daarna ging de reis naar Canada.

Begin mei toog het sextet naar de Amerikaanse westkust voor een tweetal engagements. En in juni is er weer

spraak van een trip door de VS, met onder meer een optreden in de New Yorkse Jazz Standard

op 16 juni. Als ik me niet vergis vertelde Kenny Barron een keer dat in die tent de vleugel staat van... Paul Desmond. In maart heeft het sextet een cd opgenomen. De titel: 'Above the Clouds'; dat krijg je na al die vliegreuen. Het sextet bestaat uit Amina, haar partner Bart Platteau, Nico Schepers, Ernie Hammes, Kurt van Erck, Jeroen Vierdag en Chris 'Buckshot' Strik. Gastsolisten op de cd zijn Tineke Postma en Louk Boudestein. De cd komt in juli uit. En wie Amina Figarova dan eindelijk weer eens in Nederland wil horen moet zich 12 mei melden tijdens het Grolsch International Jazz Festival Enschede.

FOTOTENTOONSTELLING VOL JAZZNOSTALGIE

Onder de titel 'What Happened?' is er momenteel in het Hilversumse Muziekcentrum van de Omroep (Heuvellaan 33) een fototentoonstelling ingericht die refereert aan de bijzondere tijden van de jaren zestig toen talrijke Amerikaanse en Nederlandse musici in de daar gevestigde Varastudio markante opnamen maakten. Samensteller Kees Koedam kreeg de beschikking over materiaal van Ton van Wageningen, Dirk de Herder en Henk Visser. Fraaie afbeeldingen zijn er te bezichtigen van Eric Dolphy (tweedjasje) met Michiel de Ruyter en Aad Bos, Clark Terry, Wes Montgomery, Herman Schoonderwalt, Pim en Rita, en Marion Brown plus Maarten van Regteren Altena. Niet te vergeten ook, Tony Scott, met sigaar. Of, gezamenlijk aan een tafeltje gezeten en geconcentreerd luisterend: Bert Vuijsje en Misha Mengelberg. De bij deze aanbevolen expositie duurt tot en met 13 juni, bezoeken van 09.00-17.00 uur, alleen op werkdagen.

MONTEREY JAZZ FESTIVALS IN DE STEIGERS

Tijden vóór aanvang is men in het Californische Monterey al klaar met de programmering voor het in september te houden 51ste Monterey Jazz Festival. Tot haar grote vreugde, ongetwijfeld, kreeg Maria Schneider van de festivalorganisatie voor de tweede keer een compositieopdracht. Je mag aannemen dat de opname daarvan te zijner tijd wel zal verschijnen op het label ArtistShare. Wat nieuw lijkt is de term 'Showcase Artist'. Die onderscheiding is weggelegd voor de gewilde drummer Matt Wilson. Hij zal optreden met zijn groep Arts & Crafts, het Trio M, en met Bill Frisell. Zanger Kurt Elling (goeie stem) doet een 'Tribute to Coltrane en Hartman'. Artist in Residence dit jaar is bassist/componist Christian McBride. Naast een concert met zijn elektrische crew is er ook een van zijn 'New Acoustic Quintet.' Op You Tube is onder meer een geanimeerd duet te zien van McBride met collega wijlen Niels Henning Ørsted Pedersen. Oprichter van het Monterey Jazz Festival is Jimmy Lyons. Gerry Mulligan eerde hem destijds al met zijn 'Line for Lyons'. Het gevolg was dat Mulligan heel vaak werd gevraagd voor optredens.

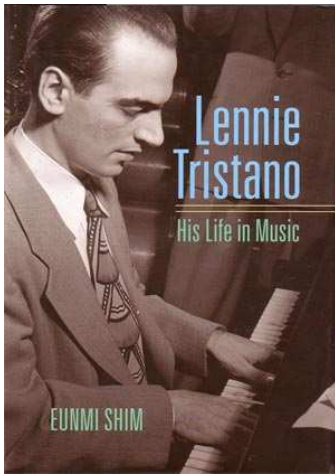
JUMP AND JIVE WITH JAZZ BABY!

Het festivalonderdeel 'Jazz for Kids' is al aardig ingeburgerd, met dank aan organisatoren die ervan uitgaan dat je kinderen ook mag blootstellen aan de syncopische klanken van deze en gene. Maar het Jazz at Lincoln Center in New York City maakt het nog bonter met de serie jazzlessen, getiteld: WeBop! Class. De lessen zijn bedoeld voor peuters van acht maanden(!) tot en met vijf jaar. De vrijwel zeker niets vermoedende kleintjes moeten wel met ouders of begeleiders komen om dan samen kennis te nemen van de perikelen rond jazzimprovisatie, het creatieve proces, muziekinstrumenten, stijlen en jazzsolisten. De voorjaarslessen zijn grotendeels al achter de rug. Maar, geen nood, de zomerklas (vier weken) loopt straks van 3 tot 29 juni. Er is nog plaats. (<http://www.jalc.org/webop>)

Jaap Lüdeke is jazzjournalist en presentator/samensteller van het radioprogramma 'Lüdeke Straightahead(?)' (iedere eerste en derde zondag van de maand om 16.00 uur op Radio 6 en de klok rond op de pc via <http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5> (klik hier).

JAZZ OP PAPIER

Door Jan J. Mulder

SCHRIFTELIJKE CURSUS VAN TRISTANO

In zijn boek 'Jazz Visions' (zie JazzFlits jrg. 4, nr. 2) probeerde Peter Ind het beeld bij te stellen dat de jazzwereld van Lennie Tristano heeft. Zijn betekenis in de jazzhistorie zou veel groter zijn dan die van een 'voetnoot.' (*) Inds poging mocht matig succesvol worden genoemd door een te grote subjectiviteit en de niet onderdrukte neiging zijn argumenten er bij de lezer in te hameren. Het werd tijd dat iemand eens een boekwaardige analyse maakte van Tristano's werk en ideeën. De schrijver was toen blijkbaar niet op de hoogte van een reeds in 1999 verschenen proefschrift van Eunmi Shim. Deze studie is nu uitgemond in een geactualiseerde handelseditie. Shim is musicologe aan een universiteit in Illinois, maar anders dan Ind houdt zij zich op afstand en mengt zich nauwelijks in de discussie. Getuige haar laatste zin: "De vraag die resteert is of we zijn muziek moeten omarmen als deel van een bredere jazztraditie, of die moeten verwerpen, omdat ze niet voldoet aan de voorgeschreven culturele en muzikale vormen die we hebben voorbehouden aan de 'jazzklassieken'." (pag. 214)

Het boek valt in drieën uiteen. In de eerste helft worden Tristano's leven beschreven en zijn muzikale activiteiten; de andere helft wordt verdeeld over zijn methode van lesgeven en een gedetailleerde analyse van zijn muziek. Het biografisch gedeelte biedt weinig nieuws; na zeven pagina's maken we al kennis met zijn eerste vrouw Judy, met wie hij trouwde in 1945 ('geen receptie, geen feestje, geen honeymoon'). Tristano's positie in de polls wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Vele bladzijden zijn een aaneenschakeling van citaten, hoogstens afgewisseld door de hoogstnodige verbindende teksten. Bovendien zijn uitspraken zo veel mogelijk intact gelaten, wat tot onnodige herhalingen leidt. Na het noemen van de artiesten bij de opening van Birdland in december 1949 geeft de schrijfster in dezelfde alinea een citaat van criticus John Wilson waarin de namen nog eens voorkomen. Op twee opeenvolgende pagina's lezen we zes (!) keer over Tristano's interpretatie van Bachs tweestemmige Inventionen. Bij het vermelden van de platen komt uiteraard het gemanipuleer met banden ter sprake, maar er wordt vijf pagina's lang over doorgezeurd.

Tristano als pedagoog is het interessantste deel van het boek, omdat geen moeite gespaard is zijn methoden van binnenuit te beschrijven. Peter Ind gaf daar ook al voorbeelden van. In 45 pagina's doet Eunmi Shim dat nog uitgebreider. Maar ook hier stuiten we weer op herhalingen. Na anderhalve pagina telden we al tien voetnootwijzingen. Vele oud-cursisten hebben bijdragen geleverd en het is werkelijk fenomenaal wat de meester allemaal van zijn leerlingen eiste. In negen punten wordt daarvan een samenvatting gegeven. Punt één: gehoortraining: het herkennen en identificeren van alle intervallen tot aan drieklanken, 7-, 9- 11- 13-akkoorden in alle open en gesloten omkeringen. Het waren niet alleen pianolessen; voor blazers, drummers en zangers had hij speciale leerplannen. De lessen zelf duurden trouwens maar een kwartier tot twintig minuten.

Men kan zich de vraag stellen wat al dit gezwoeg en geploeter uiteindelijk heeft opgeleverd. Maar misschien kunnen we dat beter nalaten, zoals een leraar voor zijn eigen gemoedsrust er ook verstandig aan doet aan het eind van zijn loopbaan maar geen balans op te maken. En van de honderden leerlingen die Tristano gehad heeft zijn er toch talloze, ook bekende musici die gedurende korte of langere tijd van zijn werkwijze geprofiteerd hebben. Tristano verdient in elk geval groot respect. Tenslotte heeft hij dit allemaal in zijn eentje opgebouwd in een periode dat men nog nergens jazz kon studeren. Het zou interessant zijn te vernemen hoe in conservatoriumkringen, waar onderdelen toch zeker gemeengoed zijn geworden, over deze oefenstof gedacht wordt.

Deel drie brengt ons analyses van zes stukken: 'Out on a limb' (1946), 'Wow' en 'Intuition' (1949), 'Line Up' en 'Turkish mambo' (1955) en 'C Minor Complex' (1961). Met de transcripties daarvan beslaan die zeventig pagina's. Van de muziek zou men het beste een kopie kunnen maken om die naast de tekst te leggen. Vol ontzag kijk je naar het notenbeeld van 'Wow', gebaseerd op 'You can depend on me' van Earl Hines. In de brug blazen alt en tenor zestienen in parallelle tertsen. Het notenbeeld maakt verder duidelijk dat binnen het fragment er tweemaal sprake is van polyritmiek. Om het nóg ingewikkelder te maken citeer ik even, onvertaald, een fragment: "Concurrent with this is the irregular *contour rhythm*, as the melodic direction and intervallic content change unpredictably through the mixture of scalar and arpeggiated motion." De titel is ontleend aan de kreet die je geacht wordt te slaken als maat 24 is bereikt. De feilloze uitvoering kwam niet vanzelf tot stand: Konitz en Marsh hebben er maanden op gestudeerd. Sprekend over 'Line Up' wordt nóg een nieuwe term geïntroduceerd: "*side-slipping* is a form of temporary bitonality where chromatic harmony is superimposed over the standard harmonic progression." Als prominente voorloper van dit proces wordt Art Tatum genoemd, die moeiteloos chromatische zijsprongen maakte.

In de epiloog worden, tegen de verwachting in, nog nieuwe onderwerpen aangesneden, zoals zijn blindheid en karakter, etniciteit, zijn mening over ritmesecties en zijn invloed op andere musici. De discografie vermeldt, behalve een aantal onbekende opnamen met zangeres Betty Scott uit 1965, '71 en '74 nog een blues uit ca. 1947, die we evenmin elders aantreffen. Deze staat op een Folkways lp FC 7312: The Story of Jazz, narrated by Langston Hughes.

... [voetnoot \(*\) en vervolg op pagina 16](#)

CD-RECENSIES

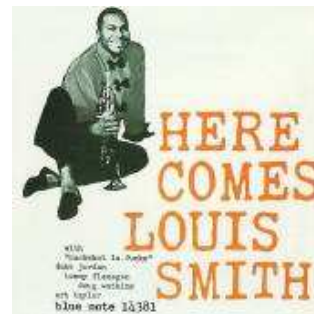
BENNY CARTER
In Copenhagen
Storyville Records

'In Copenhagen' is opgenomen toen Benny Carter net 73 was geworden. 'The Grand Old Man' was toen al meer dan vijftig jaar actief als altsaxofonist, trompettist, orkestleider, componist en arrangeur, en hij deed in het een niet onder voor het ander. Voor deze opname uit 1980 stond hij samen met Kenny Drew (p), Jesper Lundgaard (b) en Ed Thigpen (dr) in de studio. Deze cd werd destijds uitgebracht onder de titel 'Summer Serenade'. Een passende titel, want er werd 17 augustus 1980 ontspannen gemusiceerd. De standard 'Indiana' wordt niet op zijn snelst uitgevoerd. Wel wordt helder en duidelijk gespeeld, net zoals in de overige stukken. Dat zijn 'Almost Like Being in Love' (Loewe, Lerner), 'Taking a Chance on Love' (Duke, Latouche, Fetter) en vier stukken van eigen hand. In 'Summer Serenade' wordt de warmte met gebogen tonen gesuggerd. 'All that Jazz', gezongen door Richard Boone, heeft een opgewekte melodie. De heren doen in hun frivole aanpak van dit stuk de voor meer uitleg vatbare term 'all that jazz' alle eer aan en steken behoorlijk de draak met het begrip liefdesliedje. De ironie komt om de hoek kijken als Boone gaat scatten. Weliswaar is Carters toon niet zo romig als die van Johnny Hodges, maar dat hij net zo kan zingen op zijn alt is mooi te horen in het thema van 'Blue Star'. In de improvisatie speelt hij weer op zijn eigen wat droge manier. Hij doet dat zo springerig, dat het bijna klinkt alsof het voor het swingtijdperk werd opgenomen... De stukken op 'In Copenhagen' worden vaardig doorgevoerd en uitgewerkt. De plaat kan worden gekarakteriseerd als vriendelijk, meelevend en stabiel. Benny Carters 'In Copenhagen' is onderdeel van een reeks cd's met opnamen van Amerikanen in die stad. Er wordt al enkele jaren aan gebouwd. Tegelijk met deze cd verschenen ook cd's van Bud Powell, Kenny Drew en Harry 'Sweets' Edison & Eddie 'Lockjaw' Davis. (Hessel Fluitman)

WOLLNY/KRUSE/SCHAEFER
[em] 3
young german jazz
ACT

De jonge Duitse pianist/componist Michael Wollny (1978) kreeg laatst in Londen de Ronnie Scott's Jazz Award voor 'Most Promising International Newcomer of the Year'. Toe maar. In eigen land heeft hij ook de Preis der deutschen Schallplattenkritik en de SWR-Jazzpreis 2008 al veroverd. Aan bijna alles kun je horen (timing, ruimte en opvatting) dat Wollny er niet alleen aankomt, maar echt van plan is

om te blijven. Vergelijkingen met hier Harmen Fraanje en daar Jef Neve dringen zich op, maar laten we verder voor het gemak maar even buiten beschouwing. Als tiener wenste Wollny al te improviseren. De inspiratie daartoe was toen nog afkomstig van Bach en Mozart. Een aardige oom schonk hem echter een plaat van Keith Jarrett (Köln Concert) en dat gaf de doorslag. Wollny zit inmiddels al op vijf cd's van het ACT-label. Het trio hier bestaat verder uit Eva Kruse (bas) en Eric Schaefer (drums). Dat drietal grossiert in 'vertraagde' composities en min of meer bijbehorende improvisaties. Verwacht geen 'burners', daarvoor is de muziek te ruimtelijk opgezet en overstijgt deze nooit het mediumtempo. Maar geconcentreerd luisteren wordt rijkelijk beloond. Kortom, van Michael Wollny zullen we nog vaker horen. De opnamekwaliteit is perfect. (Jaap Lüdeke)

LOUIS SMITH
Here Comes...
Blue Note Records

Trompettist Louis Smith (76) trof het niet op de Junior High School in Memphis, TN. Toen de tijd was gekomen om op school zijn favoriete saxofoon uit te kiezen, was er alleen nog maar een gedeukt trompetje te krijgen. Dat kwam op zwarte scholen vaker voor. Smith bewaarde zich aanvankelijk vooral met een plaat opzetten en op goed geluk wat meespelen. Later werden solo's van de plaat opgeschreven. Vreselijk werk. Zijn voorkeur bleek uit te gaan naar opnamen van Fats Navarro, Dizzy was hem al te technisch. En met die voorkeur voor 'Fat Girl' is meteen verklaard waarom Smith vaak werd vergeleken met Clifford Brown. Zolang hij het met de vingervlugheid kon bijbenen, bleef Louis Smith altijd in de buurt van Browns muzikale erfenis. Dus, ook met 'Here comes Louis Smith', een registratie uit 1957. Puntige solobijdragen doorspekt met dartele trioaltjes, bepalen Smiths inbreng op de cd. En een 'Tribute to Brownie' ontbreekt niet. Het is een stuk van de pianist Duke Pearson dat al snel ging zwerven. Cannonball nam het op en zette de naam van zijn broer Nat als componist achter die van Pearson. Niet veel later gebruikte Kenny Dorham het ook, noemde het 'Larue' (naar Browns vrouw) en zette het werk op naam van Clifford Brown. Cannonball Adderley speelt ook in het kwintet op 'Here Comes Louis Smith'. Wegens een contract elders heette Cannon toen "buckshot la funke". In zijn hip-hop-periode gebruikte Branford Marsalis de term als 'Buckshot LaFonque.' Deze gerestaureerde mono-opname is eigenlijk alleen al de moeite waard door de medewerking van Tommy Flanagan en Cannonball. Het gemak waarmee de laatste over die altsaxofoon fietst is nog steeds onnavolgbaar. En Louis Smith? Hij deed wat ie kon. (Jaap Lüdeke)

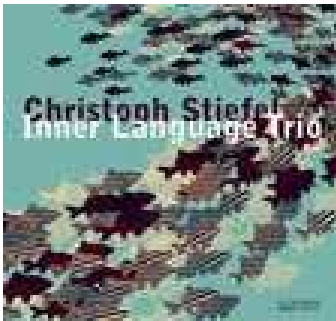
CD-RECENSIES VERVOLG

BILL BRUFORD/MICHEL BORSTLAP

In two minds

Summerfold Records

'In two minds' is, na 'Every step a dance, every word a song' (2005) en de cd/dvd 'In concert in Holland' (2005) het derde product op schijf van het duo van drummer Bill Bruford en pianist Michiel Borstlap. In de begeleidende tekst legt Bruford uit dat het album een registratie is van live-opnames (waarbij overigens het applaus is verwijderd) en dat de duetten ter plekke zijn ontstaan, zonder afspraken vooraf. Ze zijn volledig geïmproviseerd zonder regels af te spreken over lengte, toonsoort, tempo en dergelijke: "It did not exist before the concert; it came to existence, lived and died at the concert." Geïmproviseerde muziek is soms omgeven door een zweem van 'onverstaanbaarheid' en ontoegankelijkheid. Dat is op deze plaat allerminst het geval. De muziek is uitermate toegankelijk en het spel getuigt van een dialoog van mensen die geoefend zijn in het gesprek met elkaar, die elkaars taal en idioom door en door kennen. En het samenspel is uiteraard mede het resultaat van hun niet geringe talent. Wat vooral opvalt is dat de twee partners daadwerkelijk naar elkaar luisteren, elkaar de ruimte gunnen en geen last hebben van een ego dat speelruimte ten koste van de ander opeist. Het is een feest om te horen hoe Bruford en Borstlap de ruimte verkennen en vanuit hun eigen positie en instrument volledige harmonie bereiken. Door elkaar te volgen in een soort dialectisch proces waarin uit twee afzonderlijke componenten een nieuw en gedeeld element ontstaat. De eigen (op het slotnummer 'All Blues' van Miles Davis na) composities, variëren in karakter van min of meer klassieke jazzstandards tot meer aan 'fusion' verwant materiaal. Boeiende plaat. (Frank Huser)

CHRISTOPH STIEFEL

Inner Language Trio

Neuklang

Isoritmie of isoritmiek is de benaming voor een zich herhalend en gelijk ritmisch patroon binnen de melodie. De Zwitserse pianist en componist Christoph Stiefel maakt er in zijn werk veelvuldig gebruik van. De composities met dit stijlkenmerk zijn herkenbaar aan titels als 'Isorhythm 3' en 'Isorhythm 2.2.' Een op de piano staccato klinkende linkerhand met een melodieuze ritmische partij in de rechterhand. Soms synchroon, soms onderling verschuivend, waardoor een fascinerend geluidsbeeld ontstaat. Pat Moret op contrabas en Marcel Papaux op drums volgen deze patronen terwijl zij als ritmesectie ook een eigen patroon creëren waardoor lijnen en vormen over elkaar schuiven.

Het resultaat is een reeks kleine, delicate en diepzinnige beschouwingen over klank en tijd. Bovenstaande zou de suggestie kunnen wekken dat de muziek op de cd 'Inner Language Trio' bedacht klinkt, geconstrueerd en gekunsteld. Het tegendeel is het geval. Bij tijd en wijle swingt het behoorlijk. De muziek is enigszins vergelijkbaar met die van het Esbjörn Svensson Trio, ook door het gebruik van geprepereerde piano. Op vier tracks speelt rietblazer Reto Suhner mee, die met klarinet en sax een mooie balans schept. De cd boeit van begin tot eind. De doordachte benadering van compositie en spel leveren een schitterend album dat gekenmerkt wordt door zorgvuldig en geanimeerd spel. (Frank Huser)

KETIL BJORNSTAD/TERJE RYPDAL

Life in Leipzig

ECM

In een lange indrukwekkende golf spoelen de majestueuze klanken van vleugel en elektrische gitaar, in beurtelings breed uitgemeten en intieme duetten, tijdens de Leipziger Jazztage 2005 over het podium van het Opernhaus in Leipzig. Ketil Bjørnstad bespeelt de Bösendorfer en Terje Rypdal zijn Stratocaster over de Vox AC30-versterkers. 'Life in Leipzig', een live-album, is de eerste opnameregistratie van dit duo dat sinds 1999 als tweetal samenwerkt. Het bevat uitvoeringen van ouder werk. De bron hiervan ligt in Bjørnstads albums 'Water Stories' (1993), 'The Sea I' (1994) en 'The Sea II' (1996) en in Rypdals werk 'If Mountains could sing' (1994) en 'Skywards' (1996), alle gepubliceerd bij ECM. De stukken zijn deels van nieuwe arrangementen voorzien, deels door improvisatie nieuw gekleurd. Als een soort intermezzo, halverwege het concert, speelt Bjørnstad een kort fragment van Griegs 'Notturno' (Lyrische suite opus 54).

'Life in Leipzig' is uitermate intens. Zowel in de luid gespeelde stukken als in de ingetogen composities. Bjørnstad bespeelt de toetsen als waren zijn vingers kleine hamers. Met geprononceerde ritmes en zwaar aangezet in de lage registers creëert hij een gebied van ondoordringbare bergmassieven. Rypdals gitaar snijdt er doorheen, scherp en hard. En dan ontstaat er ruimte en licht. Alsof zonnestralen het berglandschap splijten en er een landschap met frêle tinten oprijst uit het donker van de schaduwen. Slechts twee keer onderbroken door applaus, schuiven de composities als één groot lyrisch en avontuurlijk schouwspel aan ons voorbij. Rypdals rock-getinte gitaargeluid en Bjørnstads heftige ritmes enerzijds, contrasteren mooi met de melodische partijen waar gitaar en piano bijna aarzelend elkaars identiteit ontdekken en benadrukken. Twee musici die in dialoog met elkaar een nieuwe taal creëren. Een schitterend album. (Frank Huser)

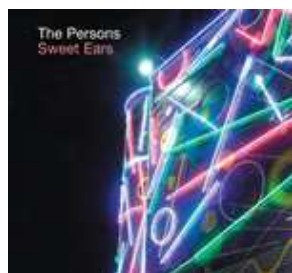
CD-RECENSIES VERVOLG

MICHAEL MOORE
Fragile
Ramboy

MICHAEL MOORE TRIO
Holocene
Ramboy

THE PERSONS
Sweet Ears
Ramboy (<http://www.ramboyrecordings.com>)

Het was een beetje stil geworden rond het Ramboy-label van Michael Moore. Maar nu zijn er ineens drie nieuwe cd's tegelijk uit. Daarmee is de rietblazer ook een beetje concurrent van zichzelf geworden, want hoe verschillend de drie plaatjes ook zijn, ze zijn allemaal schitterend. Niet dat we van de man met de 'Midas touch' iets anders hadden verwacht, trouwens.

Op 'Fragile' is een kwartet te horen met pianist Harmen Fraanje, bassist Clemens van der Feen (op de hoes abusievelijk gespeld als 'van der Veen') en slagwerker Michael Vatcher. De composities gaan over de kwetsbaarheid van menselijke relaties en ecosystemen, en over de goedheid en het medeleven van mensen. Dat zou bij anderen kleeft muziek kunnen opleveren, maar leidt bij Moore tot soms diepe ontroering. De muziek van het kwartet, die qua sfeer refereert aan het Jimmy Giuffre trio (met Paul Bley en Steve Swallow), koestert je, als een warme omhelzing. Behalve het mooiste klarinetgeluid van West-Europa biedt de groep de prachtig gestemde trommels van Vatcher, de dansende bas van Van der Feen en het fluwelen toucher van Fraanje. De tweede klarinet van Ab Baars (in twee nummers) voegt daar nog een krachtige extra stem aan toe.

De sereniteit die 'Fragile' kenmerkt, geldt ook voor 'Holocene', met accordeonist Guy Klusevcek en cellist Eric Friedlander. Toch zijn de tonen hier, letterlijk en figuurlijk, donkerder. De titel slaat op de geologische periode tussen de laatste ijstijd en onze eigen tijd, een duistere periode. Titels als 'Dark Christians' en 'Killjoy' zeggen wat dat betreft genoeg. Dat eerste nummer kent trouwens een beklemmende spanning, met de omineuze cellolijnen van Friedlander. Toch zijn er ook lichtpuntjes, zoals 'Jodi Jones', een ontwapenende ballad in de stijl van Moore's oudere compositie 'Debbie Warden'. Dat er in de rietblazer soms twee zielen huizen, is te horen in de altsaxofoonsolo 'Discrepancy', die heen en weer gaat tussen fraaie melodiefarden en knarsende geluiden.

'Sweet Ears', de cd van The Persons, laat die ruigere kant van Moore ook horen. Met twee gitaristen, basgitaar, drums en de cello van Ernst Reijseger wordt hier een volstrekt andere klankwereld geproduceerd. De gitaren van Danny Petrow en Nick Kirgo haken soms als tandwielen in elkaar voor een fascinerend mechaniek dat de motor vormt voor de band. Sterke grooves zijn aldus het handelsmerk van The Persons. Soms produceren de snaren ook een lekkere bak noise, waar Moore op alt overheen scheurt à la John Zorn. Humor is er zeker ook, zoals in het pseudo-Braziliaanse 'Humoroso', dat met de bossa doet wat Marc Ribot en z'n Cubanos Postizos met de Cubaanse muziek deed. Toch zijn er ook gevoelige momenten, zoals in de sterke, maar bepaald niet weke ballad 'Sluggo', die associaties oproept met Ornette Colemans Prime Time. (Herman te Loo)

FRANCO AMBROSETTI + URI CAINE TRIO
The Wind
Enja

Een bekend fenomeen: Amerikaanse jazzsolist met Europese ritmesectie. De Zwitserse trompettist Franco Ambrosetti (Lugano, 1941) draait de zaak om. Voor 'The Wind', zijn dertiende cd voor Enja sinds 1980 nodigde hij het trio van pianist Uri Caine uit. Met bassist Drew Gress en slagwerker Clarence Penn hebben we dan een mooie combinatie op papier staan. Ambrosetti is immers een door de wol geverfde lyrische trompettist met voldoende goede ideeën. Toch valt de cd tegen. Ik ken Caine als een behoorlijk eigengereide pianist/componist, maar hij lijkt hier vooral op de automatische piloot te spelen. Slecht is het zeker niet, maar het mist de dwarsigheid en avontuurlijkheid die deze plaat boven de middelmaat hadden uitgetild. Pas helemaal aan het eind veerde ik even op, want 'African Breeze' is een verrassend lichtvoetig duet tussen Ambrosetti en Penn. Verder dus degelijke postbop, en helaas niets meer dan dat. (Herman te Loo)

CD-RECENSIES VERVOLG

GARY VERSACE Outside In Criss Cross

Het Hammond B3-orgel is weer helemaal 'in'. Het instrument dankt zijn populariteit aan de brede inzetbaarheid. Je komt hem tegen in 'straightahead', ter vervanging van piano én bas, maar vooral als basis van stuwende funk. Gary Versace heeft een gulden middenweg gevonden. Hij verwijst in zijn muziek naar de oude helden: Dr. Lonny Smith, Jack McDuff en Jimmy Smith, maar heeft tevens een moderne aanpak. Versace streek in 2002 neer in New York en is daar een veelgevraagd muzikant. Oorspronkelijk benaderde Versace het orgel eigenlijk als een piano, ondanks de ingewikkelde baslijnen die er via het voetenwerk bijkwamen. Nu zegt hij opnieuw en op een andere manier naar de grondleggers van de B3-jazz te zijn gaan luisteren. Als debuterend leider op het Criss Cross-label speelt hij op 'Outside In' met Donny McCaslin (tenor- en sopraansaxofoon), Adam Rogers (gitaar) en Clarence Penn (drums). Gary Versace schreef alle acht stukken. In 'Pinwheel' speelt Versace samen met drummer Clarence Penn een aantrekkelijke 'groovy' solo. McCaslin doet op zijn tenor denken aan Chris Potter en zit dus prima op zijn plaats. Gitarist Adam Rogers komt niet vaak uit zijn schulp maar is dan wel een attente tegenhanger van sax en orgel. Een paar jaar terug liet Dr. Lonnie Smith op het North Sea Jazz Festival zien hoe opzwevend een B3 kan zijn. Hij stopte een kartonnetje tussen de toetsen en liet zijn orgel door spelen terwijl hij over het podium liep. Probeer dat maar eens met een piano. (Peter J. Korten)

DE BENDE VAN DRIE Stromen LopLop

Na 'Ongehoord' (2003) is 'Stromen' de tweede cd van het trio De Bende van Drie. Met Onno van Swigchem op alt- en baritonsaxofoon, Pieter Jan Cramer van den Bogaart op accordeon en Dion Nijland op contrabas. 'Stromen' is een feest van eigenzinnigheid. Als je het desondanks in stijlen

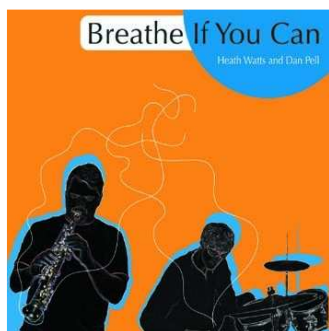
zou willen benoemen dan zijn folklore, mediterrane klanken en geïmproviseerde freejazz vermoedelijk de woorden die je gebruikt. Maar dan wel in een harmoniserende samentmelting die het profiel van De Bende van Drie zo karakteristiek tekent. Door de fusie van genres creëert dit trio een pallet van bijzonder smaakvolle kleuren. Delicaat en pregnant, melancholiek en expressief, ingetogen en extravert. Het is Nijlands contrabas die het spreekwoordelijk fundament legt. Repeterende en ritmische patronen met een warm timbre waarbij saxofoon en accordeon hun 'pas de deux' kunnen dansen. Dan weer unisono, dan weer duellerend, in avontuurlijke vormen en langs gewaagde lijnen. Cramer van den Bogaarts accordeon is zowel massief breed als in een klein orkest, als puntig geprononceerd in ijle melodieën of stotende ritmes. Van Swigchems saxen contrasteren daar zeer fraai mee. Met de lage bariton schetst hij donkere, ingehouden, bijna timide of aarzelende structuren. Met de altsax daarentegen kan hij scherp attaquerende en bevlogen improvisaties scheppen. Die uitgesproken samenvoeging van melodie, ritme en ambiance in de composities en de opmerkelijke combinatie van instrumenten maak van 'Stromen' een zeer attractief album. (Frank Huser)

BILLIE HOLIDAY Rare live recordings 1934-1959 ESP Disk

Het kraken en het geruis doen niets af aan de kwaliteit van de in de box 'Rare live recordings 1934-1959' bijeengebrachte opnamen. Want al snel na het opzetten van de eerste disc is het die stem die aandacht trekt. Die onvergelijkbare, enigszins afgeknepen, klaaglijk indringend en altijd herkenbare stem van Lady Day: Billie Holiday (1915-1959). Het is die typisch 'bluesy' frasering, die timing, die accentuering in melodie en tekst die deze zangeres tot een icoon in de jazzhistorie hebben gemaakt. Het mag dan voor sommigen haar levenswijze zijn geweest die tot de verbeelding sprak, voor de kenner en liefhebber van jazz is het de vocaliste Billie Holiday die een onuitwisbare indruk heeft gemaakt. Een compilatie van meer dan honderd live-opnamen zijn op deze set van vijf schijven samengebracht door producer Michael D. Anderson, die ook bij elk van de nummers een korte toelichting heeft geschreven (inclusief per track de vermelding van de namen van de musici, locatie en herkomst van de opname). Daarmee krijgt deze box ook een documentairebetekenis. De tijdspanne 1935-1959 omvat min of meer Holidays professionele carrière, hoewel die feitelijk al in 1927 begon toen zij in de clubs in het New-Yorkse Harlem optrad. En in 1933 maakte zij haar eerste opname met het orkest van Benny Goodman. De box 'Rare live recordings 1934-1959' bevat opnamen die deels eerder zijn verschenen op het ESP-label, maar biedt eveneens niet eerder uitgebrachte registraties van radio-uitzendingen en gesprekken van Billie met haar musici tussen de opnames. De opnames laten, hoe kan het ook anders, horen hoe de gezondheid van Billie Holiday afnam. Het verschil tussen de veerkracht van haar stem in de vroege periode en gaandeweg het verlies daarvan in die vijfentwintig jaar zijn hoorbaar. Het maakt de waardering voor haar werk niet minder. Want, zoals 'brother Ray' (Charles) in de laatste track zegt: "You can teach a person notes but the one thing you can't teach is feeling." En dat is waar het bij Billie Holiday om ging. (Frank Huser)

CD-RECENSIES VERVOLG**CHARLES LLOYD QUARTET****Rabo de Nube****ECM**

Het geluid van tenorsaxofonist Charles Lloyd is met gemak te herkennen. Die herkenbaarheid maakt hem tot een geliefd muzikant. Lloyd maakte al meer dan tien cd's voor ECM, waaronder het fragiele 'The Water Is Wide'. Deze 'Rabo de Nube' duurt maar liefst 75 gulle minuten. De zeven stukken zijn wat langer en dat verraadt dat het een live-opname betreft. Het album is opgenomen in april 2007 in Theater Basel in Zwitserland. Het Quartet bevat - naast Lloyd - zeer getalenteerde jonge musici: Jason Moran op piano, Reuben Rogers op bas en Eric Harland op drums. Voorwaar geen kleine lieden, die overigens gecontracteerd zijn bij de grotere platenlabels Blue Note en Criss Cross. Dit totaal levert sterke, swingende jazz op. Het titelstuk 'Rabo de Nube' verscheen eerder op Lloyds cd 'Lift Every Voice'. De Cubaanse singer-songwriter Silvio Rodrigues schreef deze ballad. Voor de overige stukken is de leider verantwoordelijk. In het ruim twaalf minuten durende 'Sweet Georgia Bright' komen achtereenvolgens Moran, Rogers en Harland aan bod met lang uitgesponnen soli. Let eens op de waanzinnige uptempo-solo van de pianist, die ook in 'La Colline de Monk' een zware taak opgelegd krijgt. Het Quartet speelt energieke dan ze in een studio zouden doen; publiek inspireert. Lloyd speelt ook altfluit en tarogato. Dat is een op een sopraansax lijkend Hongaars houten blaasinstrument. Maar zijn tenorgeluid is als een vingerafdruk. Uniek. (Peter J. Korten)

HEATH WATTS/DAN PELL**Breathe If You Can****Leo Records**

Soms brengt het Engelse Leo Records geniale platen uit, en soms twijfel je wel eens aan het releasebeleid van labelbaas Leo Feigin. Neem nou dit duo van de totaal onbekende Heath Watts (sopraansaxofoon) en Dan Pell (drums) uit Philadelphia. Ze maken vrije improvisatiemuziek die noch de rauwe energie van de Amerikaanse freejazz noch de fijnzinnigheid van de Europese impro heeft. De opnamen (vermoedelijk uit het oefenhok bij Watts thuis) klinken bedompt, en de muziek op 'Breathe If You Can' is voortdurend op zoek naar iets dat maar niet lijkt te komen. Soms, zoals in 'Crutches', horen we even een grappig ritmisch figuurtje, maar dat wordt dan alweer losgelaten voor er eigenlijk iets mee is gedaan. Het is allemaal een beetje ouderwetse jaren zestig-koek, en misschien alleen interessant voor mensen die ook eens willen horen hoe de mindere goden uit deze tijd dat soort muziek maken. (Herman te Loo)

STRAIGHTAHEAD(?) CD VAN DE MAAND
Mei**JAMES CARTER****Present Tense****EmArcy/Universal**

De manier waarop James Carter op basklarinet met zijn 'Bro. Dolphy' een eerbetoon brengt aan Eric Dolphy is een rechtstreekse aanval op de onderscheiding 'jazzcompositie van het jaar'. Het stuk heeft een fraai onderbouwde structuur waarin tempowisseling de sfeer bepaalt. Bovendien is het genoeglijk geronk van die basklarinet niet van de lucht, mede door het constant gebruik van de circulaire ademhaling. Drie van de tien stukken op 'Present Tense' zijn van Carter. De overige zijn onder anderen van Django Reinhardt, Dave Burns(!), Dodo Marmarosa en Gigi (George General) Gryce. Voorwaar een rijke schakering. Carter rekt ook subiet af met 'alleen maar tenor spelen' en betreft ook de fluit, sopraan- en de baritonsaxofoon in zijn behendig uitgevoerde bijdragen. Onder die stukken bevindt zich zelfs een zonnige uitvoering van zijn 'Bossa J.C.'. Laten we maar aannemen dat het een initiatief was van hemzelf, misschien wel om met dit debuut bij Emarcay/Universal de platenomzet wat aan te moedigen. Wie in het kwintet extra dient te worden vermeld is pianist D.D. Jackson. Hij schreef wel eens teksten voor DownBeat maar speelt nog beter piano. Opmerkelijk is ook dat Carter wat minder brallerig op al die saxofoons speelt. Het komt de muziek alleen maar ten goede. (Jaap Lüdeke)

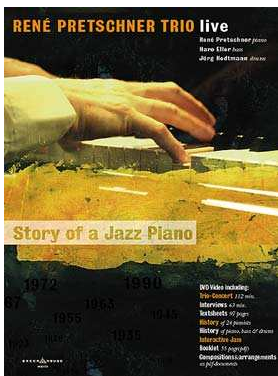
Tracks van de cd van de maand zijn in mei te horen in het programma Lüdeke Straightahead(?) op Radio 6 (iedere 1ste en 3de zondag van de maand om 16.00 uur en de klok rond op de pc via 'uitzending gemist' van <http://www.concertzender.nl>.

CORRECTIE**op nummer 95**

In JazzFlits nummer 95 berichtten wij dat de Duitse saxofonist **Michael Wollny** op 29 mei de SWR-Jazzpreis 2008 krijgt. Wollny is uiteraard geen saxofonist, maar pianist.

JAZZFLITS

DVD-RECENSIE

RENÉ PRETSCHNER TRIO Story of a jazz piano Greenhouse

De titel 'Story of a jazz piano' onthult goeddeels de inhoud van deze dvd van het René Pretschner Trio. Met René Pretschner op piano, Haro Eller op contrabas en basgitaar, en Jörg Hedtmann op drums. Eerst iets over de inhoud van de schijf, die werkelijk tot aan de rand toe is gevuld. Naast een bijna twee uur durend concert van het trio, vinden we een interactief menu met interviews met de drie musici afzonderlijk (ruim een uur), documentatie over de drie bespeelde instrumenten, een biografie van vierentwintig bekende jazzpianisten, een encyclopedie van jazzstijlen die niet alleen van het scherm te lezen is maar desgewenst ook hoorbaar wordt voorgelezen en een interactieve 'jam' waarbij de kijker de mogelijkheid heeft om de instrumenten afzonderlijk te horen. Een uitgebreid pdf-bestand op de schijf bevat alle teksten van bovenstaande onderdelen en de volledig (!) uitgeschreven muziek van alle gespeelde nummers. Dit overweldigende aanbod kent wellicht één beperking: de teksten zijn in het Duits.

Het concert omvat een reeks 'standards' uit de jazzhistorie. Onder meer composities van Rodgers & Hart ('Have you met Miss Jones'), Gershwin ('Summertime'), Charlie Parker ('Confirmation'), Ned Washington ('The nearness of you'), Miles Davis ('All Blues'), Herbie Hancock ('Dolphin Dance', 'Cantaloupe Island'), Harold Arlen ('Over the rainbow') en werken van Pretschner zelf die illustratief zijn voor stijlen als 'modern jazz', 'fusion' en 'latin'. Er is uitdrukkelijk aandacht besteed aan de opname. Het trio wordt frontaal gefilmd maar ook met camera's die boven de instrumenten zijn bevestigd, zodat de kijker meer zicht krijgt op de techniek van het spelen. En soms worden de verschillende opnamestandpunten in kleine deelvensters naast elkaar weergegeven. Met andere woorden, de 'Story of a jazz piano' is min of meer een educatief document dat door de opzet van de dvd de kijker in min of meer onderwijzende zin bij de muziek betreft. Natuurlijk kan de schijf ook bekeken en beluisterd worden met alleen het concert. Er wordt uitstekend gemusiceerd en de musici van het trio zijn bepaald niet de minsten. Maar de opzet van de schijf en ook de wijze waarop het concert is geregistreerd, nodigen de kijker toch wel uitdrukkelijk uit om met een 'lerende blik' het geheel te aanschouwen. Dit gegeven en het feit dat het gekozen repertoire weinig verrassing biedt, vormen de kanttekeningen. Maar het laat onverlet dat je (ook als musicus) met deze dvd uren zoet kunt zijn. (Frank Huser)

JAZZ IN DE OUDE STIJL

Door Gerard Bielderman

HUMPHREY LYTTTELTON OVERLEDEN

Op 25 april j.l. overleed in Londen trompettist, orkestleider en radioman Humphrey Lyttelton, na een zware operatie aan de aorta. Hij was 86 jaar oud. Met zijn overlijden is een eind gekomen aan een glanzende carrière in de internationale jazzwereld.

Lyttelton werd geboren op 23 mei 1921. Tijdens zijn studiejaren aan het Eton College kwam hij in aanraking met de jazz. Louis Armstrong en Nat Gonella inspireerden hem een trompet te kopen. Hij leerde zichzelf spelen en vormde al gauw een kwartet (1936). In 1941 moest hij in dienst (Grenadier Guards). Na zijn dienstdtijd ging hij, in 1946, naar de Camberwell School of Arts. Ondertussen speelde hij met diverse bandjes, waaronder Carlo Krahmer's Chicagoans. In 1947 leidde Lyttelton korte tijd een eigen band, maar hij voegde zich al snel bij George Webb's Dixielanders. Niet voor lang, want in januari 1948 richtte hij (opnieuw) zijn eigen band op en die heeft hij geleid tot aan zijn dood.

Lyttelton begon in 1949 bij de Daily Mail als tekenaar van spotprenten. Ook werkte hij als schrijver lange tijd samen met tekenaar Wally Fawkes aan de strip 'Flook'. Diezelfde Fawkes was als klarinettist tot in 1956 een van de steunpilaren van zijn orkest. Medio jaren vijftig maakte Lyttelton met zijn band een serie geweldige opnamen (voor liefhebbers van traditional jazz in ieder geval) voor het Parlophone-label. Deze titels zijn later door Lyttelton op zijn eigen platenlabel Calligraph op vier cd's heruitgegeven.

Tegen de regels van de Musicians Union maakte de band van Humphrey Lyttelton in 1949 een aantal opnamen met Sidney Bechet als gast. In die eerste jaren werkte hij ook regelmatig samen met de band van Graeme Bell. Verder leidde hij in 1952 samen met Freddy Grant de Paseo Band, een orkest met Caraïbische invloeden (opnamen zijn te vinden op een vrij recente Sackville-cd).

Met 'Bad Penny Blues' besteeg Lyttelton in 1956 tot zijn eigen verrassing zowaar de sporten van de hitparade. Het nummer inspireerde The Beatles later tot de intro van hun 'Lady Madonna'. Twee jaar later formeerde 'Humph' een groot orkest waarmee hij onder anderen Jimmy Rushing begeleidde. In de beginjaren zestig werkte hij regelmatig samen en maakte opnamen met Buck Clayton. Toen was de Lyttelton Band allang geen oude stijl-orkest meer, maar een echt mainstream-orkest. De oorspronkelijke fans beschouwden dit eigenlijk als een vorm van verraad, dat al begon toen Bruce Turner (as) midden jaren vijftig bij de band kwam. 'Go home dirty bopper' werd hem toegeschreeuwd tijdens concerten...

Lyttelton was echter altijd op zoek naar nieuwe impulsen, zocht exclusieve titels, schreef zelf veel nieuwe nummers voor zijn orkest en was daarnaast veel op de radio te horen. Aanvankelijk als presentator van de 'BBC Jazz Club', daarna – gedurende veertig jaar! – van het BBC Radio2 programma 'The Best of Jazz'. Voor veel niet-jazzliefhebbers werd Lyttelton ook bekend als voorzitter van een komisch panel van 'I'm Sorry I Haven't a Clue' op BBC Radio 4. Ik moet bekennen dat ik dat nooit gehoord heb.

...vervolg op pagina 17

CONCERTVERSLAGEN

DAISY OOSTERHUIS & ROB AGERBEEK

Bezetting: Rob Agerbeek (p), Harry Emmerly (b), Ben Schröder (dr) en Daisy Oosterhuis (voc).
Datum en plaats: zondag 20 april 2008, jazzclub Langs de Lijn, Bussum.

PROFESSIONEEL MUSICEREN

Ondanks het mooie lenteweer, waren velen op 20 april naar jazzclub Langs de Lijn gekomen voor dit optreden. Het werd een zeer professioneel middagje muziek van uitstekend op elkaar ingespeelde muzikanten. Een toon op het klavier aangeslagen door Rob Agerbeek, en zijn begeleiders wisten het te spelen stuk. Dat Agerbeek een goed pianist is, was mij bekend, maar de man zien spelen is een lust voor het oog. Het enthousiasme spat er van alle kanten af, wat ook van zijn begeleiders bassist Harry Emmerly en drummer Ben Schröder gezegd kan worden. Uiteraard werd het American Songbook niet geschuwd. De intro met een eigen boogie-woogie was meteen raak. Een verrassing was (ex-Millers en Chris Barbers jazzband) zangeres Daisy Oosterhuis (geen familie van). Met een perfecte timing en dictie zong zij onder meer 'Too Close For Comfort' en 'Moonlight in Vermont'. Haar laatste bijdrage voor de pauze was een scatvocal in 'It's Wonderful'.

In de pauze complimenteerde ik Ben Schröder met zijn drumwerk en vroeg van wie hij les had gekregen, want ik kon weinig stijlinvloeden waarnemen. Dat bleek ook. Hij was autodidact en had zichzelf alles aangeleerd door goed te luisteren. De tweede set begon met een fraaie uitvoering van de 'St. Louis Blues' en een mooie drumsolo van Ben Schröder in 'Caravan'. Met de ogen dicht beluisterde ik de vocalen van Daisy Oosterhuis in 'Love for Sale' en 'Black Coffee' en even dacht ik aan Ella Fitzgerald. Het was mooi, zuiver en overtuigend. Harry Emmerly dient niet onvermeld te blijven. Een onvermoeibare stuwer met een volstrekt eigen bastoon. Buiten scheen de zon, maar de afwezigen hadden ongelijk. Het was aan alle kanten een prima concert. (Ton Luiting)

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzblad voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Redactie:** Hans van Eeden en Sandra Sanders, redactie@jazzflits.nl. **Vaste medewerkers:** Paul Blair (New York), Gerard Bielderman, Hessel Fluitman, Frank Huser, Peter J. Korten, Simon Korteweg, Lex Lammen, Herman te Loo, Jaap Lüdeke, Ton Luiting en Jan J. Mulder. **Fotografie:** Tom Beetz. **Bijdragen:** **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. De redactie is niet inhoudelijk verantwoordelijk voor de bijdragen van medewerkers. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Nieuwsdienst:** De nieuwsredactie van **JAZZFLITS** levert nieuwsberichten aan de bladen Jazzmozaïek en Jazz Bulletin. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. **JAZZFLITS -website:** Henk de Boer. **Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.**

ELIANE ELIAS PLAYS AND SINGS BILL EVANS

Bezetting: Eliane Elias (p, voc), Marc Johnson (b) en Adam Nussbaum (dr).

Datum en plaats: 25 april 2008, Lantaren/Venster, Rotterdam.

GEËRGERDE ELIANE ELIAS KOMT TRAAG OP GANG

Voor de echte fans zal het er niet veel toe doen, maar pianiste Eliane Elias gedroeg zich niet erg gastvrij tegenover haar publiek. Terwijl ze opkwam begon ze al vervelend te doen tegen een paar fotografen die volgens afspraak de eerste twee stukken van het concert hun werk mochten doen. Ze kon zich niet concentreren, keek nijdig de zaal in en maakte daarna een onfatsoenlijk gebaar naar één van de fotografen, die daarop de zaal uitliep. Ook een monitor en het microfoonstatief deugden niet. Pas tegen de helft van het optreden, tijdens een ballad, kwam er rust en evenwicht in het concert.

Marc Johnson, de ster van de avond. (foto: Rosaria Macri)

Eliane is een bekwaam pianiste die zich het best manifesteert in het latin-idioom. Het repertoire van Bill Evans leent zich niet zo voor haar benadering. Bovendien zou ze zich maar beter tot haar pianospel kunnen beperken. Als ze zingt, is ze in het Braziliaans op haar best. In het meestal niet zo opwindende 'Desafinado' was haar intro bijzonder de moeite waard; dragend en inhoudelijk. Eliane speelde veel stukken van haar nieuwe cd met werk van Bill Evans: 'Something for You'. Ster van de avond was echter bassist Marc Johnson (zie afbeelding). Vooral in een 'gestreken' solo toonde hij zich een ware meester. Omdat hij Eliane echtgenoot is zal hij het wel gewend zijn met sterallures om te gaan.
 (Peter J. Korten)

Heeft u jazznieuws? Bijna 2.600 **JAZZFLITS**-abonnees in Nederland en België lezen het graag! Ons mailadres: redactie@jazzflits.nl.

CONCERTVERSLAGEN VERVOLG

DAVE DOUGLAS QUINTET

Maar net de helft van de kaarten werd verkocht voor het concert van trompettist Dave Douglas (zie foto) op 26 april in Lantaren/Venster. Jammer, want het Quintet met Donny McCaslin (ts), Eric Revis (p), James Genus (b) en Clarence Penn (dr), is na bijna tien jaar samenspel een geoliede machine. Ze speelden louter stukken van Douglas, die naar eigen zeggen zo schrijft dat er voor zijn medemuzikanten veel ruimte overblijft om te 'spelen'. Vooral McCaslin deed dat voortreffelijk in prachtig opgebouwde, ideeënrijke soli, waarbij hij heel diep ging zonder toon en beheersing te verliezen. Douglas en McCaslin omspeelden elkaar als waren ze Baker en Mulligan, met name in de twee mooie ballads.

(Tekst en foto: Steven Molendijk)

4BEAT6

Bezetting: Frans van Geest (b), David Lukacs (cl), Jacco Griekspoor (vib), Martin Oster (g), Joop van Deuren (p) en Barry Olthof (dr).

Datum en plaats : 12 april 2008, De Boerderij, Huizen.

SUPER SWING IN DE BOERDERIJ

Met gemengde gevoelens ging ik 12 april naar het eerste Monkz Swingdance Concert georganiseerd door Annieta van Valkengoed. Ten eerste was de entreprijs 26,50 euro en ten tweede zou er muziek uitgevoerd worden in de traditie van de Benny Goodman-formatie met Lionel Hampton. Maar na uitstekende uitvoeringen door 4Beat6 van 'Airmail Special' en 'Flying Home' was ik om. Om het in het jazzjargon te noemen, het zat 'geramd'. Prachtige soli van alle bandleden (vooral klarinettist Lukacs en vibrafonist Jacco Griekspoor stalen de show), een opgetogen jong publiek, een voortreffelijke akoestiek en een zaal met een soort Cotton Club-opstelling en de avond kon niet meer stuk. Verrassend was de scatvocal van leider/bassist Frans van Geest in 'Lady Be Good'.

Ook was dit concert een lust voor het oog, vooral door het danskoppel Lisa Mould & Quinten Kray dat vele danslustigen naar de vloer lokte. Dit alles zonder dat dit ten koste ging van het muzikaal gebeuren. Na drie toegiften liet het publiek de muzikanten met moeite gaan. Kortom, een puik avondje ontspannen genieten, dat eindigde ruim na middernacht. De komende maanden worden de Swingdanceconcerten ingevuld door Sjoerd Dijkhuizen, Loet van der Lee en The Eric Ineke JazzXpress. (Ton Luiting)

GERARD KLEIJN GROUP

Bezetting: Gerard Kleijn (tp, bugel), Franck Amsallem (p), Paul Berner (cb) en Joost Kesselaar (dr).

Datum en plaats: 12 april 2008, Klein Koninkrijk, Olst.

Een concert van de Gerard Kleijn Group is een bijzondere ervaring. De groep excelleert door de begaafdheid om het individueel aanwezige talent ten dienste van collectief musiceren te stellen. Behalve geïnspireerde musici, waren een aandachtig publiek en de intimiteit van een bijzondere locatie de ingrediënten in Klein Koninkrijk te Olst. De bezieling van de Gerard Kleijn Group komt voort uit hun bewondering voor het werk van de Franse componist Erik Satie. Zijn muziekstukken vormden de oorsprong van het materiaal dat Kleijn, Amsallem en Berner schreven en uitvoerden, en dat ook op de cd 'Le Flirt de Satie' (2006) werd uitgebracht. Al met het openingsnummer 'Voyage en Espagne' werd de toon gezet. Ritmesectie en Gerard Kleijn speelden daarin verschillende harmonische constructies en complexe akkoorden. Na de ouverturematens improviseerde Klein flexibel en fantasierijk op het thema van Satie's 'Gnossienne 2'. Dit was jazz met een hoofdletter. Schitterende sfeervolle 'cooljazz'-getinte melodieën, afgewisseld door swing, vulden het vertrek.

Gerard Kleijn Group (foto: Martin Kuijper)

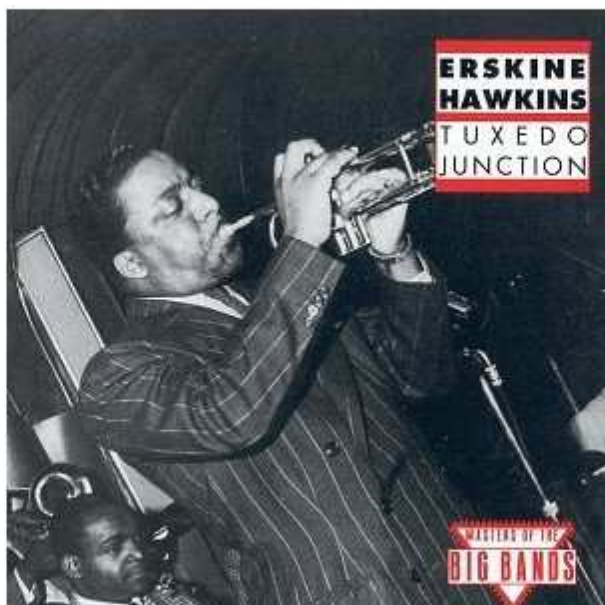
Wat opvalt in het spel van de Gerard Kleijn Group is het ruimtelijk karakter. Het blijft lichtvoetig en transparant. Sierlijk en soepel worden verschillende motieven aaneengeregen. Of het nu in de meer swingend expressieve gedeelten of in de meer introverte passages is, de muziek houdt haar elegantie en finesse tot in de details. De Franse pianist Franck Amsallem is van tijd tot tijd het 'enfant terrible' binnen het kwartet. Fel staccatospel, venijnige tegenwerpingen en ludieke intermezzi kleuren zijn partijen en duetten, die soms lijken op dartele duels met Kleijn. De uit Amerika afkomstige Paul Berner is een 'homo harmonicus' pur sang. Zijn volle baslijnen in zowel klassieke 'walking basslines' als complementaire melodieën, zijn onovertroffen. Zijn lange intro van 'Flow' aan het begin van de tweede set, was van een ontroerende schoonheid. Kesselaar is van het type musicerend drummer. Zijn spel is zowel inventief en authentiek als stabiel en betrouwbaar. Eén van de hoogtepunten was het duet tussen Amsallem en Kleijn op bugel in de compositie 'Pas de deux', gebaseerd op Satie's 'Gnossienne 6'. Jazz als kamermuziek, intiem en sensibel gespeeld. Satie's wals 'Je te veux', in uptempo gespeeld, vormde het geanimeerde slotstuk. De Gerard Kleijn Group speelt 24 mei op The Hague Jazz Festival. (Frank Huser)

THE JAZZ CONNECTION

Door Lex Lammen

JAZZ IN SCHOOLVERBAND

Het was halverwege de jaren vijftig, toen Willis Conover ons en de rest van jazzminnend Europa 's nachts via zijn radio-uitzendingen van 'The Voice of America' op de hoogte hield, dat hij een Amerikaans schoolorkest aankondigde, The Farmingdale High School Band, met solisten van 13 of 14 jaar oud. Zo verrast was ik, dat die naam mij is bijgebleven. Op mijn eigen middelbare school waren wij al gelukkig als in een pauze een wankel boogie-woogie kon worden ingezet, vóórdat de conciërge ingreep en de pianoklep op slot deed. En het summum van een Amsterdams schoolfeest was in 1955 het optreden - in het Concertgebouw, dat wél - van een dixieland-scholierenband. Maar een echte bigband... Daarvoor moest je in Amerika zijn, begrepen wij, waar elke onderwijsinstelling muziekonderricht gaf en de prachtigste instrumenten in bruikleen uitdeelde.

Trompettist Erskine Hawkins was lid van de Barna State Collegians, het orkest van zijn onderwijsopleiding.

Ook na een halve eeuw 'curriculumontwikkeling' is wat Nederland betreft, nog steeds geen verandering gekomen in de traditionele desinteresse voor muziek die hier het onderwijs kenmerkt -noch bij het traditionele leren, noch bij het zogeheten 'nieuwe leren'. Zelfs in het basisonderwijs behoort zangonderricht al geruime tijd tot de uitzonderingen en blijft klassikaal zingen meestal beperkt tot de eindmusical. Muziekmakende meesters en juffen ben ik in de ruim 25 jaren dat ik daar langskwam om stagiaires te bezoeken, maar zelden tegengekomen. Ook het verslag van de commissie Dijsselbloem, die de teloorgang van een kwart eeuw Nederlands onderwijs in kaart heeft gebracht, laat dit muzikale manco onvermeld. Van het reguliere onderwijs heeft het vaderlandse muziekleven het al lang niet meer moeten hebben en dat zal dus nog wel geruime tijd zo blijven.

Zelfs van de Bogerman Big Band (die jarenlang Friesland - was het niet Sneek? - een aanzienlijke voorsprong bezorgde) wordt niets meer vernomen. Het 'Frisia non cantat' is er weer in ere hersteld. Dat inmiddels toch in Nederland niet meer zo opgekeken wordt van jonge muzikanten, is dan ook uitsluitend te danken aan de noodlijdende muzikscholen, aan moeizaam privé-onderricht en - op jazzgebied - aan het stimulerende werk van propagandisten als Peter Guidi. Amerikaanse onderwijsontwikkelingen zijn altijd gretig nagevolgd, maar niet zodra het om muziek ging.

Misschien komt dat omdat de muziekafdelingen van Amerikaanse High Schools en Colleges, behalve hun bijdrage aan de muzikale ontwikkeling in het algemeen en meer in het bijzonder als vooropleiding voor conservatoria (Universities), nog een andere - typisch Amerikaanse? - rol hebben gespeeld, namelijk die van bevorderaars van de emancipatie van de zwarte bevolking en van andere minderheden (een primaire taak van het onderwijs, overigens). Vooral de HBC, de 'Historical Black Colleges', hebben voor heel wat leerlingen een bestaan helpen creëren, buiten en boven wat er doorgaans voor hen beschikbaar was in de kleurbewuste Verenigde Staten. Louis Armstrong is daar het bekendste voorbeeld van. Maar zij waren niet de enige. In de geschiedenis van de jazz duiken herhaaldelijk de namen op van onderwijsinstellingen als het Tennessee College en de DuSable High School uit Chicago (zwart) en de Austin High School uit Chicago en de Duke University (blank), om er een paar te noemen.

Onder de scholen, die al in de jaren twintig jonge muzikanten afleverden, behoorde zeker het Alabama State College tot de toonaangevende instituten, met zijn diverse schoolorkesten, waarvan de Bama State Collegians als het beste gold. Eén van de studenten aan de onderwijzersopleiding daar was trompettist Erskine Hawkins (1914-1993), die later om zijn hoge noten wel 'the 20th Century Gabriel' werd genoemd. In de crisisjaren gingen Erskine Hawkins, de gebroeders Bascomb (trompet en tenor), Haywood Henry (baritonsaxofoon) en Avery Parrish (piano en arrangementen) met hun mede-Collegians in de schoolbus op tournee om in de vakantie geld bijeen te brengen, zodat de school in Birmingham, Alabama die moeilijke periode kon overleven. Maar toen Hawkins en de zijnen in 1934 in New York optraden en daar tot in de vermaarde Savoy Ballroom wisten door te dringen, kozen zij toch voor 'het vak'. Hun naam veranderden zij in Erskine Hawkins Orchestra. Bijna twintig jaar, tot 1953, heeft dat Erskine Hawkins orkest bestaan, met als grootste commerciële succes Hawkins' 'Tuxedo Junction'. RCA bracht het uit voor de zwarte markt. Toen de blanke concurrent Glenn Miller 'Tuxedo Junction' eveneens opnam, was het weer RCA die de plaat uitbracht. De music business is altijd in de eerste plaats 'business' geweest en weinigen begrepen dat beter dan de Radio Corporation of America. In Het Grote Geluid - de maandelijkse bigbanduitzending van de Concertzender via Radio 6 - komt het Erskine Hawkins-orkest uitvoerig ter sprake (zondagmiddag 25 mei om 16.00 uur).

Lex Lammen is presentator/samensteller van de programma's *Het Grote Geluid* en *The Jazz Connection*. Zondag op Radio 6 en de klok rond op de pc via 'uitzending gemist' van de Concertzender. [Klik hier: http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5](http://www.concertzender.nl/rod.php?theme=5).

FESTIVALS

INTERNATIONAL JAZZ FESTIVAL

Binnenstad, Enschede

9, 10, 11, 12 mei

Met onder anderen: Deborah J. Carter, Kim Hoornweg, Brussels Jazz Orchestra & David Linx, Eric Vloeimans & Gatecrash, Amina Figarova, Quincey, het Millennium Jazz Orchestra, Jasper Blom, Gijs Hendriks en de New Generations Big Band.

Ook dit jaar maken de Dutch Big Band Contest en de ArtEZ Composition Contest onderdeel uit van het International Jazz Festival. Deelnemers aan het bigbandconcours zijn onder meer het Far East Jazz Orchestra, Stageband, de Big Band Enterprise en de UTmost Big Band. In de jury zitten onder anderen Henk Meutgeert en Johan Plomp.

Tijdens de Composition Contest strijden componisten uit verschillende landen om de ArtEZ Compositieprijs. ArtEZ is het conservatorium van Enschede. De finale is op 11 mei in Theater Concordia. De beste vijf composities, zoals geselecteerd door een jury met Jim McNeely, Rob Horsting en Henk Huizinga, worden dan uitgevoerd door het Millennium Jazz Orchestra onder leiding van Joan Reinders.

(<http://www.internationaljazzfestivalenschede.eu>)

ALDJAZZ

Alden Biesen, Bilzen

18 mei

Met onder anderen: Tuto Puoane, Jef Neve Trio, Squadra Bossa featuring Buscemi en het Conservatorium Jazz Ensemble uit Maastricht.

(<http://www.aldjazz.be>)

Pianist Jef Neve speelt 18 mei tijdens Aldjazz.

(foto: Stephan Vanfleteren)

PARK JAZZ

Begijnhofpark, Kortrijk

6 juli

Met onder anderen: RadioKUKAorkest, Bert Joris, Ben Allison, Zim Ngqawaba Quartet en het Ensemble van het Conservatorium Kortrijk.

(<http://www.parkjazz.be>)

Carmen Gomes komt naar Schelde Jazz Terneuzen.
(foto: Ben Gomes)

SHELDE JAZZ

Markt, Arsenal, Jazz club Porgy & Bess, Graanbeurs, Terneuzen

15, 16, 17, 18 mei

Met onder anderen: Monty Alexander, Ronald Sniijders, Trio Nuevo, Arno Krijger, Blood, Sweat & Kiers, Jan Leerbuch Orchestra, Lucas van Merwijk, Carmen Gomes en de Westerschelde Bigband met Gene Summers.

Schelde Jazz bestaat dit jaar alweer 36 jaar. Het festival heeft jazzclub Porgy & Bess als thuishaven, veel gratis podia met jazz in al zijn facetten, een groot centraal podium op de Markt met jazz en blues, en een funky podium op het Arsenalplein.

(<http://www.scheldejazz.nl>)

MIDNIGHT EXPRESS

Usva en andere locaties, Groningen

24 tot en met 31 mei

Met onder anderen: Esra Dalfidan, POW-ensemble, Owen Heart, Timucin Sahin, Peter Brötzman, Carlo de Wijs, Joost Swart en Benjamin Herman met Remco Campert.

Het Groningse Midnight Express is van een maand teruggebracht tot een week. De organiserende Stichting Jazz in Groningen heeft minder geld gekregen, maar wilde ook wel een compacter festival. Ook deze vierde editie richt zich weer op een jong en breed publiek.

(<http://www.stichtingjazzgroningen.nl>)

BRUSSELS JAZZ MARATHON

Binnenstad, Brussel

23, 24, 25 mei

Met onder anderen: het programma is bij het sluiten van deze JazzFlits nog niet gepubliceerd.

(<http://www.brusselsjazzmarathon.be/>)

(VERVOLG JAZZ OP PAPIER VAN PAGINA 5)

(*) In de hoestekst voor de lp 'Crosscurrents' in de in 1971 door Bovema Nederland uitgebrachte serie 'Capitol Jazz Classics, Vol. 14', had Martin Schouten het over 'an important footnote' en dat sloeg alleen op de zeven stukken uit 1949. Shim haalt dat aan als 'an interesting but minor footnote' en betreft dat op de hele mens. (pag. 197)

Eunmi Shim. Lennie Tristano : his life in music. - Ann Arbor : The University of Michigan Press, 2007. - 316 pag., 8 pag. foto's. - ISBN 0-472-11346-1 geb. met stofomslag. Prijs 52,40 euro

(VERVOLG NIEUWS VAN PAGINA 1)**SONGWRITING COMPETITION**

De eerste prijs, 3.000 dollar, was voor de song 'The Ice Hotel' van Jim Tomlinson en Kazuo Ishiguro. Dit nummer staat op het album 'Breakfast On The Morning Tram' van de Britse zangeres Stacey Kent. De Japans/Britse Ishiguro is geen onbekende. Hij won in 1989 de Booker Prize voor zijn, ook verfilmde, boek 'Remains of the Day'. De Canadees Richard Underhill kreeg voor zijn 'Surfing' de tweede prijs (2.000 dollar).

De International Songwriting Competition is een prestigieuze Amerikaanse wedstrijd met juryleden van naam. In verschillende categorieën krijgen zij jaarlijks zo'n 15.000 songs uit ongeveer honderd landen te beoordelen. Die worden gewogen op creativiteit, originaliteit, tekst, melodie en compositie.

PROJECT PIMP YOUR SONG

Eind vorig jaar vroeg het Imperial City Orchestra (voorheen Bigband Nijmegen) jongeren om een stuk voor het orkest te schrijven (zie JazzFlits nr. 87). Ze kregen bij het componeren en arrangeren ondersteuning van onder anderen Martin Fondse, Corrie van Binsbergen, Joost Buis, Carlo de Wijs en Niels Vermeulen. Het project Pimp Your Song heeft geresulteerd in een tiental nieuwe stukken die de komende weken door de componisten en het orkest op vijf podia worden uitgevoerd: Cinemec, Ede (7 mei), Jazz in Duke Town, Den Bosch (11 mei), LUX, Nijmegen (16 mei), SJU-huis, Utrecht (20 mei) en Bimhuis, Amsterdam (1 juni). Speciale gasten zijn Carlo de Wijs, Hammond orgel; Corrie van Binsbergen, gitaar; Eric van der Westen, bas; Hans Timmermans, laptop, soundscapes; Joost Buis, trombone en Martin Fondse, melodica.

(VERVOLG NIEUWS VAN PAGINA 1)**IAJE FAILLIET**

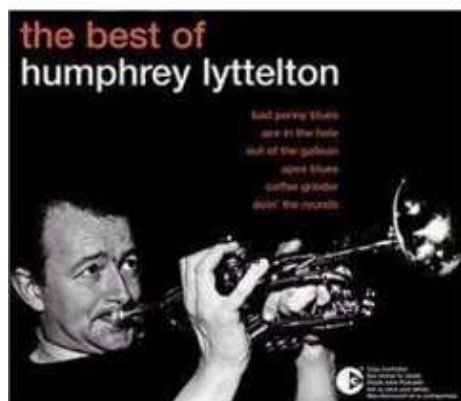
De IAJE sluit de boeken met een schuld van 1 miljoen dollar. Volgens Chuck Owen, voorzitter van de IAJE Board, hoorden hij en de andere Board-leden vorig najaar voor het eerst over de slechte financiële positie van hun organisatie. Owen: "Since that time, the board slashed spending, set specific performance targets for the executive director, sought outside consultations, and enlisted the services of several past-presidents and strategic association partners to raise funds." De tegenvallende opkomst tijdens de laatste jaarlijkse conferentie, verergerde de problematiek begin dit jaar nog eens. Een ultieme poging in maart om extra inkomsten te verwerven van donateurs, leverde slechts 12.000 dollar op. Daarmee was in feite het dooivonniss van de IAJE getekend. Door het faillissement zijn alle activiteiten gestaakt. Wel blijft de website voorlopig in bedrijf. Het is niet uitgesloten dat de activiteiten in een andere organisatie worden voortgezet. Onder anderen Mary Jo Papich, die medio dit jaar de opvolger van Chuck Owen zou worden, bekijkt daarvan de mogelijkheden. Jazzjournalist Paul de Barros, die in The Seattle Times als eerste het nieuws over het faillissement bracht, verwacht dat een nieuwe organisatie niet lang op zich zal laten wachten, zo meldt hij JazzFlits 21 april in een mail: "A regional conference is already being planned."

BIMHUIS KRIJGT GEEN EXTRA SUBSIDIE

Het Bimhuis wil de komende jaren het huidige beleid voortzetten (een brede programmering van jazz en improvisatiemuziek), met de nadruk op actuele ontwikkelingen. Om een groter publiek te bereiken, wil het Bimhuis liveconcerten registreren, op video en voor webcasts. Onder meer daarvoor wordt de website uitgebreid. Het concertpodium wil verder intensief gaan samenwerken met andere podia en onderdak bieden aan diverse festivals. De extra subsidie is nodig om drie nieuwe medewerkers aan te trekken voor met name het maken van live-registraties.

De Kunstraad beschouwt het Bimhuis zonder meer als een belangrijk en toonaangevend podium. De Raad vindt het echter 'spijtig' dat het Bimhuis in zijn plannen weinig aandacht besteedt aan de samenstelling en de beoogde groei van het publiek: "In de plannen wordt uitgegaan van een gemiddelde bezetting van (slechts) 151 bezoekers per concert. Verhoging van de eigen inkomsten, waar de horeca een belangrijke rol in kan spelen, is wenselijk." Ook is er in de ogen van de Kunstraad te weinig aandacht voor educatie. 'Noblesse oblige' vindt het adviescollege. Al met al is de Kunstraad van mening dat de nieuwe plannen van het Bimhuis zich beter lenen voor projectfinanciering door cultuurfondsen dan voor een verhoging van de subsidie van de gemeente Amsterdam. Het Bimhuis krijgt thans jaarlijks ruim 700.000 euro van de stad en bijna 500.000 euro van het ministerie van OCW. Of de gemeentelijke bijdrage daadwerkelijk gelijk blijft besluit de gemeenteraad na de zomer bij de vaststelling van de gemeentebegroting. Dat besluit omvat ook het advies om de Stichting Brokken van Corrie van Binsbergen voortaan te subsidiëren, het voorstel om de subsidie aan TryTone te bevriezen en de afwijzing van de aanvraag van het Tetzepi Bigtet ('onvoldoende ambitieniveau') en Zaal 100 ('te veel buurtpodium').

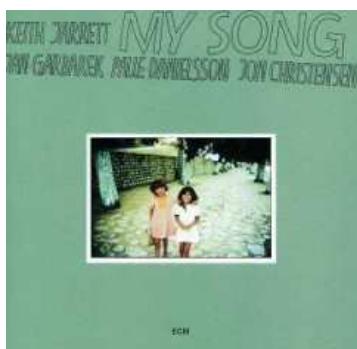
(VERVOLG JAZZ IN DE OUDE STIJL VAN PAGINA 11)

Humphrey Lyttelton was ook als schrijver van boeken over jazz actief, met titels als 'I Play As I Please' (1954), 'Second Chorus' (1958) en 'Take It From The Top' (1975). Zijn laatste boek, eigenlijk een biografie, 'It Just Occurred To Me...' verscheen vorig jaar. Hoewel ik de 'Humphrey Lyttelton Discography' gepubliceerd heb, heb ik hem maar eenmaal persoonlijk ontmoet, in oktober 1992. Een lange, uiterst beleefde en vriendelijke man. Veel jazzliefhebbers over de hele wereld zullen hem missen. Maar gelukkig is er een grote hoeveelheid cd's van hem en zijn band op zijn eigen label Calligraph, en voorts op Upbeat en Lake nog steeds verkrijgbaar.

Dit was de **laatste bijdrage** van Gerard Bielderma aan JazzFlits. Hij concentreert zich voortaan op zijn bijdragen aan Doctor Jazz Magazine en zijn radioprogramma 'Jazz Inn', iedere dinsdag om 16.00 uur op Radio Zwolle. Wij danken Gerard bijzonder voor zijn steeds lezenswaardige stukken.

DE BESTE TRACKS VAN JAN GARBAREK

Zoals gekozen door jazzcriticus Alyn Sipton voor zijn wekelijkse programma 'Jazz Library' op BBC 3.

AANBEVOLEN ALBUM:
Keith Jarrett: My Song (ECM)

DE BESTE TRACKS:
Remember Me My Dear
Artiest: Jan Garbarek/Hilliard Ensemble
Album: Mnemosyne
Label: ECM
Beast of Kommodo
Album: Afric Pepperbird
Label: ECM

Fountain Of Tears Pts I and II

Album: SART
Label: ECM

Svevende

Album: Dansere
Label: ECM

My Song

Artiest: Keith Jarrett/Jan Garbarek
Album: My Song
Label: ECM

Sunshine Song

Artiest: Keith Jarrett
Album: Nude Ants
Label: ECM

Raga 1

Artiest: Jan Garbarek/Usted Fateh Ali Kahn and Musicians from Pakistan

Album: Ragas and Sagas
Label: ECM

Lillekort

Artiest: Jan Garbarek/John Abercrombie/Nana Vasconcelos
Album: Eventyr
Label: ECM

2nd Piece

Album: To All Those Born With Wings
Label: ECM

Red Wind

Album: Visible World
Label: ECM

Twelve Moons

Album: Twelve Moons
Label: ECM

Alyn Sipton laat wekelijks op BBC Radio3 in het programma Jazz Library de volgens hem beste tracks horen van een jazzmusicus van naam, soms in samenspraak met een gast. Sipton is ook jazzcriticus van dagblad The Times en schreef boeken over Fats Waller, Dizzy Gillespie en Bud Powell.

AL COHN MEMORIAL JAZZ COLLECTION

De Al Cohn Memorial Jazz Collection geeft driemaal per jaar het magazine The Note uit, waarin allerlei musici over hun ervaringen vertellen. Er zijn met regelmaat bijdragen in te lezen van onder anderen Phil Woods en David Liebman. De missie van de 'Collection' bestaat uit het stimuleren van de jazz in al zijn verschijningsvormen. Het aanzienlijk archief is het resultaat van innige samenwerking tussen de Pocono Mountains Jazz Community en de East Stroudsburg University of Pennsylvania. Binnenkort, wordt verondersteld, verschijnt het lentenummer van The Note. Aanvragen via: alcohncollection@esu.edu. (Jaap Lüdeke)

Meer weten over de Collection? Klik hier op:
<http://www.esu.edu/alcohncollection/>